

**RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI
FUNDACJI POGRANICZE**
za rok 2012

Siedziba Fundacji

16-500 Sejny, ul. Piłsudskiego 37

Biuro Fundacji

16-500 Sejny, Krasnogruda 14

tel. 87 5650369

e-mail: fundacja@pogranicze.sejny.pl

www.pogranicze.sejny.pl

Bank i numer konta Fundacji

PKO SA II O/Suwałki

16-400 Suwałki, Kościuszki 72

nr konta: 95 1240 3363 1111 0000 2800 3579

Data rejestracji

5 czerwca 1990 r.

numer KRS

0000178248

numer identyfikacyjny w systemie REGON

P-005411430-95000000

59-2-834-79249

Zarząd Fundacji

Krzysztof Czyżewski – prezes

Bożena Szroeder – członek Zarządu

Wojciech Szroeder – członek Zarządu

Małgorzata Sporek-Czyżewska – członek Zarządu

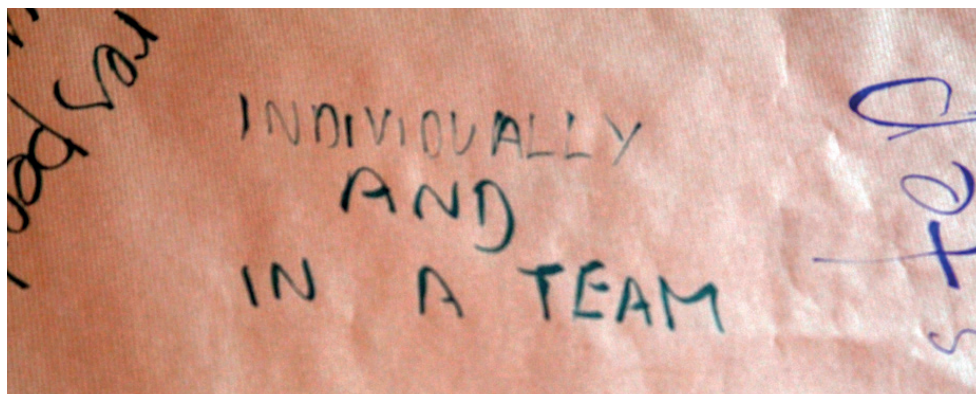
RAPORT MERYTORYCZNY Z DZIAŁALNOŚCI FUNDACJI POGRANICZE W 2012 ROKU

SZKOŁA LETNIA DIALOGU MIĘDZYKULTUROWEGO

Szkoła Letnia Dialogu Międzykulturowego to tygodniowe spotkanie-warsztat dla lokalnych liderów społeczeństwa obywatelskiego (dziennikarzy, animatorów kultury, intelektualistów, nauczycieli, członków organizacji pozarządowych) z Ukrainy, Białorusi i Gruzji, które odbyło się w dniach 4-10 lipca w Międzynarodowym Centrum Dialogu w Krasnogrudzie. Podczas warsztatów, przy odwołaniu do doświadczeń Fundacji Pogranicze oraz ekspertyzy lokalnych i zagranicznych wykładowców, uczestnicy zdobywali wiedzę oraz praktyczne umiejętności w zakresie zarządzania projektami animacji kultury, zapoznawali się z dobrymi praktykami w obszarze dialogu społecznego i praktyk międzykulturowych, a także dyskutowali na temat roli kultury jako narzędzia transformacji i integracji społecznej prowadzącej do demokratyzacji na poziomie wspólnot lokalnych. Integralnym elementem projektu był ponadto jego komponent praktyczny – poprzez prezentację konkretnych narzędzi pracy edukacyjnej i społecznej uczestnicy projektu zainspirowani zostali do stworzenia własnych projektów adresowanych do społeczności lokalnych, w których pracują i nadzieją się pracować. Program miał na celu przekazanie uczestnikom – przyszłym inicjatorom i animatorom działań kulturowych z krajów Partnerstwa Wschodniego – teoretycznych i praktycznych umiejętności niezbędnych do prowadzenia projektów w zakresie

dialogu społecznego, a w dłuższej perspektywie do założenia i prowadzenia lokalnych ośrodków praktyk międzykulturowych. Pierwsze inicjatywy, nawiązujące bezpośrednio do Szkoły Letniej Dialogu Międzykulturowego, powstały już na przełomie sierpnia i listopada. Należy do nich utworzenie w Tbilisi Europejskiego Centrum Dialogu Kulturowego i Debaty, którego celem jest organizacja debat, konferencji, programów szkoleniowych dla menagerów kultury. Wszystkie materiały dotyczące projektu z wyczerpującym „zapisem” multimedialnym, dostępne są na stronie internetowej <http://borderland-network-news.net/>, której współtwórcami i redaktorami są wszyscy partnerzy projektu.

OPOWIEŚCI POGRANICZA. FILMOWA KOLEKCJA BAJEK

„Opowieści Pogranicza. Filmowa Kolekcja Bajek” to kontynuacja nowoczesnego warsztatu animacji dla dzieci, który Fundację Pogranicze realizuje od 2010 r. W ramach tego projektu dzieci, pod opieką wybitnych artystów, tworzą filmy animowane na podstawie zbieranych przez siebie opowieści pogranicza, legend, bajek i pieśni. W ten sposób w Sejnach powstało małe laboratorium animowania bajek, w którym najważniejszymi twórcami są dzieci z różnych środowisk narodowościowych, kulturowych i religijnych. Współpracując z wybitnymi artystami z Polski i Rosji dzieci uczą się różnych form i technik animacji, od rysunkowej poczynając, przez lalkową i wycinankową, fotograficzną i animację solą, aż po cyfrową i komputerową. Inspiracja i materiał, z którego powstają scenariusze kolejnych bajek

pochodzi ze spotkań dzieci i młodzieży z najstarszymi mieszkańcami Sejn, w trakcie których pytały one o opowieści z dawnych czasów, o zapamiętane z dzieciństwa bajki, pieśni, baśnie i legendy. Odbyły się także kwerendy w bibliotekach i prywatnych, rodzinnych archiwach.

„Opowieści Pogranicza” stanowią trzecią część animowanej kolekcji. Kolejno w latach wcześniejszych zostały zrealizowane „Filmowa Kolekcja Pogranicza. Legendy, bajki” oraz „Filmowa Kolekcja Pogranicza. Pieśni Pogranicza”, które pokazywane były na wielu międzynarodowych pokazach, gdzie zdobyły liczne wyróżnienia i nagrody, m. in.: na 17. Ogólnopolskim Festiwalu Autorskich Filmów Animowanych OFAFA 2012, na Ogólnopolskim Przeglądzie Dziecięcych Filmów Animowanych „Halo Echo” we Wrocławiu – nagroda „Czerwony krasnal” (2012), III nagroda w Konkursie Filmów Dokumentalnych „5 minut z życia codziennego” (2012), na VIII Międzynarodowym Festiwalu Chrześcijańskich Filmów i Programów Telewizyjnych „Magnificat 2012” na Białorusi.

Pracę nad tegorocznym projektem zainicjowała seria spotkań uczestników warsztatów z dziadkami dzieci i najstarszymi mieszkańcami regionu, którzy dzielili się z uczestnikami projektu pamięcią dzieciństwa, zapamiętanymi opowieściami i legendami. W rezultacie udało się zgromadzić i opracować, w formie obrazu i dźwięku, lokalne opowieści najstarszych mieszkańców Sejn, na podstawie których zostały przygotowane scenariusze filmów. Projekt zakończony został wydaniem na nośniku dVd zrealizowanych 8 filmów. Wszystkie materiały, informacje i zdjęcia dotyczące projektu dostępne są na stronie internetowej www.pogranicze.sejny.pl.

LEKTORIUM SEJNEŃSKIE

Lektorium Sejneńskie jest projektem edukacyjno-artystycznym adresowanym do młodzieży licealnej z Sejnu i okolic. Jego celem jest pogłębienie wiedzy humanistycznej oraz kształtowanie postawy twórczej młodzieży, by przygotować ją do podejmowania wyzwań zdobywania dalszego wykształcenia i wyboru kariery zawodowej. Projekt ma również na celu przybliżenie młodym ludziom dziedzictwa kulturowego regionu polsko – litewskiego pogranicza i wskazanie drogi do twórczego odkrywania tradycji miejsca, z którego pochodzą.

W projekcie biorą udział trzy grupy uczestników: Osiemnastoosobowa grupa uczniów sejneńskiego liceum; grupa studentów – opiekunów, wyłonionych z grona absolwentów projektów „Pogranicza”; oraz profesorowie, specjaliści i artyści, którzy, prowadzą gościnne wykłady i zajęcia. Program „Lektorium Sejneńskiego” z powodzeniem praktykuje wypracowaną metodę tutorialu, kiedy to starsi koledzy stają się opiekunami i przewodnikami w poszukiwaniu wiedzy i zdobywaniu umiejętności pomocnych w późniejszym studiowaniu.

Raz w miesiącu odbywają się kilkudniowe warsztaty. Prowadzą je zarówno studenci, jak i zaproszeni profesorowie i artyści, a ich forma jest bardzo zróżnicowana, obejmująca zarówno wykłady i konwersatoria w formule uniwersyteckiej, jak i różnorodne działania artystyczne.

Ważnym elementem projektu są podróże. Uczestnicy powołali do życia Europejski Klub Włóczęgów, który jest nawiązaniem do legendarnego Studenckiego Klubu Włóczęgów, do którego w okresie swoich studiów w Wilnie należał Czesław Miłosz.

W roku 2012 tematem przewodnim spotkań była historia i kultura Litwy, a zwieńczeniem projektu była podróż do Wilna. Projekt pomógł uczestnikom rozwinąć umiejętności samodzielnego studiowania i podejmowania tematów z dziedziny humanistyki wykraczających poza program szkolny. Zrealizowane w ramach projektu warsztaty, wykłady, spotkania oraz wizyty w galeriach, muzeach i filharmonii stanowią istotny wkład w wyrównywanie szans edukacyjnych wśród młodzieży z regionu. Podróż stanowiła podsumowanie i pogłębienie wiedzy zdobytej przez uczestników w trakcie projektu, jak również pozwoliła na zbudowanie przyjacielskich relacji pomiędzy młodymi Polakami i Litwinami i podjęcia wspólnych działań.

W rezultacie młodzi ludzie, wspólnie przygotowali inscenizację spektaklu na podstawie książki Cz. Miłosza „Dolina Issy”, który została zrealizowana w Szetejniach na Litwie. Licealiści przygotowali również prezentację projektu dla szkół w regionie. Wszystkie materiały, informacje i zdjęcia dotyczące projektu dostępne są na stronie internetowej www.pogranicza.sejny.pl.

OD NEANDERTALCZYKA DO INTERNAUTY

„Od Neandertalczyka do Internauty” to projekt edukacyjny dla młodzieży w wieku gimnazjalnym, który Fundacja Pogranicze zrealizowała w ramach Akademii Orange.

Od kwietnia do czerwca 2012 roku, dwudziestu uczestników projektu spotykało się regularnie, dwa razy w tygodniu, na warsztatach i zajęciach tematycznych, takich jak: warsztaty w kuźni kowalskiej, podczas których młodzież wykuwała uzbrojenie i ozdoby bałtyjskie, warsztaty fotograficzne, warsztaty pieśni tradycyjnych, warsztaty etnograficzne, ceramiczne, warsztaty gotowania potraw pradziejowych, warsztaty paleograficzne, teatralne i muzyczne oraz podróże edukacyjne po stanowiskach archeologicznych. W pracę nad projektem zaangażowani byli instruktorzy Ośrodka „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” oraz twórcy ludowi i artyści.

W ramach projektu uczestnicy zapoznali się z historią i archeologią regionu Sejneńszczyzny, który jest ich najbliższym otoczeniem. Poznali również pozostałości minionych epok, od pradziejów poprzez czasy historyczne, aż po współczesność, co pomogło im zrozumieć historię i uświadomić sobie konteksty, na podstawie których budować mogą poczucie tożsamości i przynależności do regionu. Co istotne, wiedza o regionie wypracowana w ramach działań uczestników została zaprezentowana szerszemu gronu odbiorców: rodzicom, dziadkom oraz wszystkim przybyłym na finałową prezentację – Święto Jaćwingów. Dzięki temu zrealizowany projekt przyczynił się do wspólnego działania społeczności regionu zmierzającego do przywrócenia pamięci o plemionach, które niezаслужenie odeszły w zapomnienie.

O projekcie można było przeczytać w lokalnej prasie zarówno miejskiej jak i regionalnej, na portalach społecznościowych tj. facebook, na blogach (<http://pracowniaarchoe.wordpress.com>, <http://df.comxa.com>), stronie <http://pogranicze.sejny.pl>, internetowych portalach: archeologicznych, takich jak Archeowieści, Argonauci.info oraz kulturalnych, m. in. Platformie Kultury.

KOLEKCJA BIBLIOTEKI KRASNOGRUDZKIEJ – KONTYNUACJA

Projekt „Kolekcja Biblioteki Krasnogrudzkiej – kontynuacja” pozwolił na wzbogacenie o nowe materiały cyfrowe trzech wyspecjalizowanych kolekcji tematycznych Biblioteki Krasnogrudzkiej: „Kolekcji Czesława Miłosza”, „Kolekcji Tomasa Venclovy” oraz „Kolekcji dziedzictwa dawnej Rzeczypospolitej”. Nowe obiekty w kolekcji zdigitalizowano, opatrzone metodami, opracowano technicznie i zabezpieczono w bezstratnych formatach.

„Kolekcji dziedzictwa dawnej Rzeczypospolitej” została uzupełniona o książki, czasopisma i materiał ikonograficzny, z końca XIX i początku XX wieku na temat narodów, mniejszości wyznaniowych i etnicznych dawnej

Rzeczypospolitej, m.in. Tatarów, Ormian, Cyganów, Żydów, Karaimów. Kolekcja „Kolekcji Czesława Miłosza” została uzupełniona o materiał fotograficzny, na który składa się 12 zdjęć portretowych Czesława Miłosza, wraz z licencją na prawo autorskie, autorstwa Beaty Klinger-Malareckiej oraz o materiały audio/video ze spotkań: Pamiętanie Miłosza 2011, Pamiętanie Miłosza 2012, Sympozjon Okolice Rodzinnej Europy, Powroty. Natomiast „Kolekcja Tomasa Venclovy” została uzupełniona o materiały audio/video ze spotkań: Jubileusz 75-lecia Tomasa Venclovy, Wieczór literacki z Tomaszem Venclovą oraz Wywiad o Czesławie Miłoszu.

Łącznie w trzech kolekcjach, zdigitalizowano ok. 16 tyś stron oraz 5 godzin materiałów audio/video, które zostały zamieszczone w Cyfrowej Bibliotece Pogranicza Centrum Dokumentacji Kultur Pogranicza pod adresem: <http://pbc.biaman.pl/dlibra> oraz na podstronie: <http://pogranicze.sejny.pl> do powszechnego i nieodpłatnego użytku.

Wszystkie cyfrowe materiały oraz 68 wybranych obiektów poddanych zostało zabezpieczeniu i konserwacji, po czym zostały umieszczone w pracowni digitalizacyjnej Międzynarodowym Centrum Dialogu w Krasnogrudzie. Dodatkowo informacja o poszerzonej w ramach projektu kolekcji została opracowana w formie broszury, prezentacji pdf oraz internetowej ulotki promocyjnej.

Zdigitalizowana kolekcja stanowi bazę merytoryczno-ikonograficzną do prowadzenia prac badawczo-naukowych, zajęć edukacyjnych, programów wystawienniczych i wydawniczych zarówno dla korzystających z niej masowych odbiorców jaki i dla Fundacji Pogranicza.

SPOTKANIE NA POGRANICZU. WARSZTATY ARTYSTYCZNO-EDUKACYJNE DLA MŁODZIEŻY Z POLSKI I Z LITWY

Projekt „Spotkanie na pograniczu” zrealizowany został w ramach programu Lektorium Sejneńskie w dniach 2-9 września w Szetejniach na Litwie. Partnerem projektu było Muzeum Regionalne w Kiejdanach. Projekt finansowany był ze środków Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży. Celem warsztatów było spotkanie młodzieży polskiej i litewskiej w działaniach artystycznych dotyczących wspólnego, wielokulturowego dziedzictwa polsko-litewskiego pogranicza.

Uczestnikami projektu byli młodzi ludzie z Sejn, Kiejdan i Wilna, którzy w ramach zajęć pozaszkolnych praktykują sztukę – młodzież z Liceum św. Krzysztofa w Wilnie, członkowie zespołów etnograficznych z Kiejdan oraz uczestnicy programu Lektorium Sejneńskie. Podczas pięciodniowych warsztatów artystycznych, prowadzonych przez artystów i animatorów z Polski i z Litwy, młodzież poznawała pieśni tradycyjne kultur tego regionu, wzięła

udział w zajęciach poświęconych historii i współczesności tego miejsca oraz przygotowała wspólnie plenerową prezentację teatralną.

Przedstawienie w swojej części dramatycznej nawiązywało do książki Czesława Miłosza „Dolina Issy”, która jest opowieścią o tym konkretnym miejscu – Szetajniach, majątku w dolinie rzeki Niewiaży, zapamiętanym oczyma młodego chłopca, który się tam urodził i wychował. Wspomnienia poety o żyjących tutaj niegdyś ludziach, zapomnianych już wydarzeniach i wielokulturowym krajobrazie pogranicza przeplatały się w teatralnych obrazach z muzyką i pieśniami przygotowanymi w czasie warsztatów przez młodzież. Prace powstałe w trakcie warsztatów plastycznych stanowiły elementy scenografii. Na prezentację zaproszeni zostali okoliczni mieszkańcy oraz goście z pobliskich Kiejdan i Kowna.

SYMPOZJON „WARTO ZAPYTAĆ O KULTURĘ”

Symposium „Warto zapytać o kulturę” to cykl spotkań i debat zainicjowany w 2005 roku przez środowiska twórcze oraz władze samorządowe województwa podlaskiego. Wpisuje się on w strategię rozwoju regionalnego Podlasia poprzez wspieranie refleksji i praktyki w obszarze współpracy transgranicznej oraz budowania dialogu pomiędzy twórcami kultury a przedstawicielami innych dziedzin życia społecznego. Od 2011 roku projekt prowadzony jest przez Fundację Pogranicza i Ośrodek „Pogranicza-sztuk, kultur, narodów” we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego i realizowany w Międzynarodowym Centrum Dialogu w Krasnogrudzie.

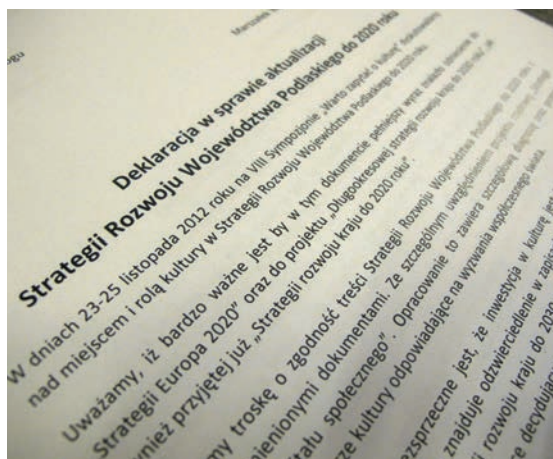
Siódme spotkanie z cyklu sympozjonów, pt. „Nowe formy dzieła zbiorowego w kulturze. Współ-tworzenie, działanie, istnienie”, miało miejsce w dniach 23-25 listopada 2012. Temat spotkania sformułowany został

w odpowiedzi na potrzebę dialogu i współdziałania w obszarze działań propagujących współpracę transgraniczną między Polską, Litwą, Białorusią i Rosją. Do uczestnictwa w spotkaniu zapraszani zostali przedstawiciele instytucji kulturalnych, publicyści, artyści, liderzy działań społecznych, edukatorzy, dziennikarze, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele polskich placówek dyplomatycznych w krajach sąsiedzkich. Podczas otwartych debat dokonany został przegląd, analiza i ocena dotychczasowych inicjatyw podejmowanych przez instytucje kultury, samorządy oraz organizacje pozarządowe z regionu podlasia we współpracy z Litwą, Białorusią i Rosją (Obwodem Kaliningradzkim). Podczas Sympozjonu wyracowane zostały nowe koncepcje i formy działań, które przyczynią się do rozwoju współpracy transgranicznej w regionie.

Materialnym śladem dotychczasowych sympozjonów jest wydana w tym roku publikacja książkowa, pt. „Podręcznik Dialogu”, będąca polskim wydaniem angielskiego „Handbook of Dialogue. Trust and Identity”. Jest

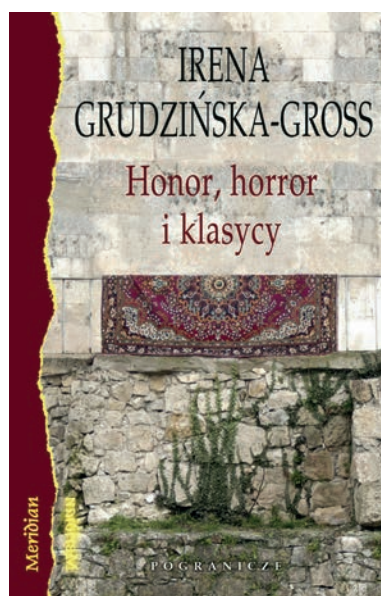
to bogate, ponad 500-stronicowe, pokłosie wykładów i dyskusji z udziałem, m.in. Zygmunta Baumana, Evy Hoffman, Tadeusza Sławka, Cezarego Wodzińskiego, Leonidasa Donskisa, Neala Aschrsona, Fatimy Sadiqi. Książka ta stanowi znakomite narzędzie pracy i refleksji dla liderów działań międzykulturowych.

PROGRAM WYDAWNICZY

W 2012 ZOSTAŁY WYDANE NASTĘPUJĄCE KSIĄŻKI:

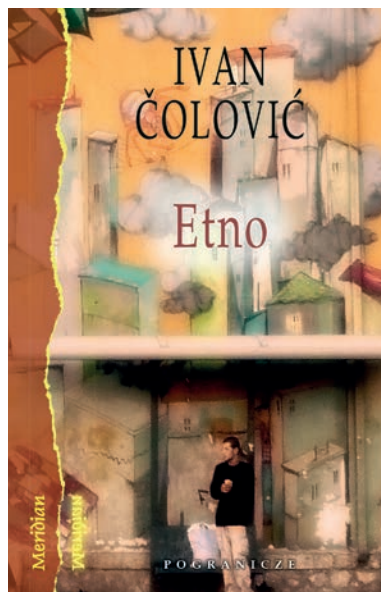

IRENA GRUDZIŃSKA-GROSS **„Honor, horror i klasycy”**

Eseje Ireny Grudzińskiej-Gross, te o romantycznych klasykach i polskich sprawach, na równi z tymi o Nowym Jorku po 11 września i bliskich jej ludziach pogranicza opisują świat z perspektywy intelektualistki zaangażowanej, która tu i teraz buduje swoją *vita activa* w oparciu o „pamięć, intelekt, odrębność i niezgodę” (tak kiedyś określiła uosobienie ideału intelektualisty).

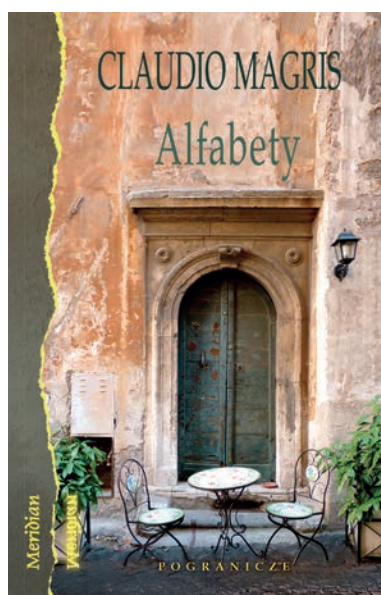
Otrzymujemy więc opowieść o najbardziej aktualnych dylematach współczesności, nie tyle zbiór esejów, ile książkę, którą

trzeba przeczytać „od deski do deski”, jako jedną, dynamicznie rozwijającą się w czasie refleksję, w której autorce nie tyle zależy na udowodnieniu spójności swoich poglądów („spójność nie jest przecież zaletą samą w sobie”), ile na ciągłym wnikaniu pod powierzchnię utartych opinii, które kamuflują rzeczywistość, relatywizują odpowiedzialność intelektualistów, zaciemniają „sprawy, które są zupełnie jasne”. Nie ma w tych esejach gotowych odpowiedzi, skończonych koncepcji i naukowo uzasadnionych teorii, za to jest coś ważniejszego – duch prawdy. [Krzysztof Czyżewski]

IVAN ČOLOVIĆ „Etno. Opowieści o muzyce świata w Internecie”

Pierwsza część książki Ivana Čolovicia Etno. Opowieści o muzyce świata w Internecie to dziennik podróży po wirtualnym obszarze w poszukiwaniu tego, co piszą o muzyce świata jej wykonawcy i producenci. Autor zatacza szeroki krąg od Bałkanów, przez Azję, kraje skandynawskie i celtyckie, przez Afrykę z powrotem na Bałkany. Druga część zawiera wnioski z tej podróży. Dotyczą one nie tylko tego, jak powstaje dźwięk etno, czym jest ludowy melos, jak muzyka ta staje się żywą tradycją, jak się ją unowocześnia, jak przekracza granice i obiecuje, że stanie się „hybrydyczna”, obietnicy tej jednak nie spełniając. Wielu wykonawców tej muzyki, jej teoretyków i wielbicieli, za najwyższą wartość uważa umacnianie poczucia tożsamości etnicznej i wyższości własnej kultury. Čolović, etnolog o wnikliwym umyśle i ciętym piórze, analizując jak różne ideologie mogą wykorzystać muzykę świata, demaskuje ważne źródło będące pożywką nacjonalizmu i populizmu. [Magdalena Petryńska]

CLAUDIO MAGRIS „Alfabety”

Alfabety to najnowsza książka Claudia Magrisa poświęcona literaturze. Stanowi idealną kontynuację Itaki i dalej, opowiada bowiem o wielkiej tradycji powieściowej XIX i XX wieku w powiązaniu z etyką i historią, a zarazem w przekonaniu o zasadniczej autonomii literatury, która pozostaje podstawowym „alfabetem”, pozwalającym opowiedzieć o naszym życiowym doświadczeniu. Obok ulubionych pisarzy autora: Kafki, Musila, Ibsena, napotkamy tu Pamuka, Pohara, Manę, niemieckich romantyków, a także prawdziwe arcyteksty: Biblię i Odyseję.

Od tłumaczki:

Obszerność tomu, na który składają się eseje zawarte w Alfabetach (prawie 500 stron), skłoniła mnie do dokonania wyboru, który przedłożyłam oczywiście autorowi. Kierowałam się w pierwszym rzędzie kompetencjami polskiego czytelnika nieznaną niektórym włoskich autorów, o których wspomina Magris. Szczęśliwie nie było między nami zasadniczych rozbieżności, co do zasadności wyboru, na prośbę autora zostało jednak dodanych kilka rozdziałów (m. in. o rodzeństwie słynnych postaci, o gniewie, o pisarstwie Ernesta Sábato i Williama Faulknera), usunięte natomiast zostały m. in. eseje o melancholii i nowoczesności, awangardzie i metropolii. W sumie czytelnik otrzymał z pewnością reprezentacyjny wybór najnowszej eseistyki Magrisa na tematy literackie, które, jak zwykle u tego autora, mówią nam coś więcej o naszym świecie i o nas samych. [Joanna Ugniewska]

„Miłosz, Dialog, Pogranicza”

Dwór w Krasnogrudzie, położony w starym parku, na skarpie opadającej do jeziora, przy granicy Polski i Litwy, jest dziedzicem pamięci jagiellońskiej Rzeczypospolitej. Pierwszy dokument z 1676 r. podaje, iż właścicielką Krasnogrudy była Krystyna z Giblów, córka mieszczanina wileńskiego. Od końca XVII w. do 1939 r. władały tu rody ziemiańskie Eysymontów i Kunatów. Z tych ostatnich wywodziła się matka Czesława Miłosza, Weronika.

Dla poety to jeden z najbliższych sercu zakątków rodzinnej Europy. Decydowały o tym tradycja Wielkiego Xięstwa Litewskiego, młodzieńcze przysięgi, miłosne wtajemniczenia i wiersze, w których jeszcze w starości powracał do tego miejsca „wielu sprzecznych przeżyć”. Ciesząc się z daru powrotu w 1989 r. zapragnął, aby dwór – wbrew wyrokowi historii – odrodził się i służył budowaniu „tkanki łącznej” między narodami i kulturami. Wraz z bratem Andrzejem, symbolicznie przekazał Krasnogrudę „Pograniczu” i objął patronat honorowy nad Między narodowym Centrum Dialogu.

RAPORT FINANSOWY Z DZIAŁALNOŚCI FUNDACJI POGRANICZE W 2012 ROKU

INFORMACJA DODATKOWA DO BILANSU ZA 2012 ROK

Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej. W tym stanie ewidencja prowadzona jest na podstawie wytycznych zawartych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek nie prowadzących działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 137 z 2001 r., poz. 1539)

I. Stosowane metody wyceny aktywów i pasywów

Strukturalnie majątek Fundacji ukształtował się: majątek trwały 90,32 %, a majątek obrotowy 9,68 % wartości bilansowej. Wykazane w bilansie środki trwale uwzględniają dotychczasowe ich umorzenie.

Środki te amortyzowane są według metody liniowej przy zastosowaniu stawek zawartych w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. (z późniejszymi zmianami) o podatku dochodowym od osób prawnych. Metoda ta jest stosowana od początku istnienia Fundacji. Amortyzacja odnoszona jest bezpośrednio na konta kosztowe.

Środki pieniężne krajowe są bezsporne. Na pasywa składa się fundusz statutowy i zobowiązania długoterminowe i krótkoterminowe, oraz rozliczenia międzyokresowe. Całość funduszu statutowego przeznaczona będzie na finansowanie działalności statutowej. Zobowiązania to kredyty i pożyczki, rozrachunki z dostawcami oraz publiczno-prawne.

W 2012 roku został zmieniony sposób przyporządkowywania ogólnych kosztów administracyjnych, który uwzględnia podział procentowy kosztów przypisanych do poszczególnych rodzajów działalności:

- koszty ogólnego zarządu – 6% (na podstawie proporcji powierzchni biura do całości obiektu);
- koszty działalności odpłatnej – 7% (na podstawie proporcji przychodów z 2011 r.);
- koszty działalności nieodpłatnej – 87% (pozostałe).

II. Struktura zrealizowanych przychodów

W ciągu 2012 r. przychody wyniosły ogółem 1 735 828,82 zł

Na wartość tę złożyły się:

1. Przychody określone statutem (działalność nieodpłatna)	1 413 702,62 zł
w tym:	
– dotacje	855 480,03 zł
– darowizny	171 326,21 zł
– „cegiełki” – zbiórka publiczna	76 333,18 zł

– z tytułu 1% (Organizacja Pożytku Publicznego)	6 037,20 zł
– pozostałe przychody	304 526,00 zł
2. Przychody działalności odpłatnej	120 243,45 zł
Program Wydawniczy	82 310,68 zł
Pozostałe przychody działalności odpłatnej	37 932,77 zł
3. Pozostałe przychody – ogółem	201 882,75 zł
w tym:	
– przychody finansowe (różnice kursowe)	2 163,70 zł
– przychody operacyjne	199 719,05 zł

Statut nie przewiduje dodatkowych przychodów zwiększających fundusz finansujący działalność statutową.

III. Struktura kosztów stanowiących świadczenia pieniężne i niepieniężne

W ciągu 2012 koszty ogółem wynosiły 1 475 266,67 zł

Koszty realizacji zadań statutowych:

DZIAŁALNOŚĆ NIEODPŁATNA

Programy Edukacyjne	181 355,08 zł
Szkoła Pogranicza	52 000,00 zł
Całe sąsiedztwo-krasnogrudzka prowincja pedagogiczna	300 000,00 zł
Promocja i rozwój	238 068,69 zł
Koszty wynagrodzeń i administracyjne	304 390,97 zł
Razem	1 075 814,74 zł

DZIAŁALNOŚĆ ODPŁATNA

Koszty bezpośrednie działalności odpłatnej	86 584,14 zł
Koszty wynagrodzeń i administracyjne	72 917,51 zł
Razem	159 501,65 zł

KOSZTY ADMINISTRACYJNE-ZARZĄDU

Zużycie materiałów, energii	3 222,99 zł
Usługi telekomunikacyjne i pocztowe	184,52 zł
Usługi pozostałe	3 345,29 zł
Czynsze i dzierżawy	0,00 zł
Wynagrodzenia z narzutami	10 695,00 zł
Pozostałe koszty administracyjne	13 945,87 zł

Amortyzacja	12 807,32 zł
Razem	44 200,99 zł
Razem działalność statutowa	1 279 517,38 zł

KOSZTY FINANSOWE

Koszty finansowe (głównie różnice kursowe, odsetki bankowe)	118 297,41 zł
Pozostałe koszty finansowe	21 187,39 zł
Razem	139 484,80 zł

POZOSTAŁE KOSZTY

Umorzone postępowanie egzekucyjne należności – Espace	46 969,29 zł
Dodatkowy odpis aktualizacyjny magazynu książek	9 295,20 zł
Razem	56 264,49 zł

IV. Źródła zwiększania i sposoby wykorzystywania funduszu na finansowanie działalności statutowej.

Fundusz finansowania działalności statutowej na początku 2012 roku, wynosił: 159 033,47 zł, a na 31 grudnia 2012 roku 419 595,62 zł, na zmianę tę wpłynęły: nadwyżka przychodów nad kosztami 260 562,15 zł.

Na wartość Funduszu Statutowego składają się: wkłady członkowskie w kwocie 700,00 zł oraz przeksięgowywany co roku wynik finansowy.

Fundacja nie udzieliła osobom trzecim żadnych gwarancji, poręczeń lub zobowiązań związanych z prowadzoną działalnością statutową.

Fundacja jest zarządzana przez czteroosobowy Zarząd Fundacji, Rada Fundacji na dzień 31 grudnia 2012 r. liczyła 3 osoby, średnie zatrudnienie w 2012 r. wynosiło 3 etaty. Wynagrodzenie roczne członków zarządu wyniosło 45 670,00 zł brutto – dotyczy to zatrudnienia Dyrektora Fundacji.

Fundacja nie sporządza sprawozdania z przepływów środków pieniężnych.

V. Tendencje zmian w przychodach i kosztach oraz składnikach majątkowych i źródłach ich finansowania.

Zakres i wysokość wydatków uzależniony jest od terminów wpływów dotacji i zakończenia zadań, na które zostały one przyznane. Terminy tych rozliczeń nie pokrywają się z okresami kalendarzowymi (latami). Rokiem obrotowym i podatkowym Fundacji jest rok kalendarzowy.

I tak:

- 2011 r. koszty były wyższe od przychodów o 918 418,11 zł,
- 2012 r. przychody były wyższe od kosztów o 260 562,15 zł.

Fundacja w 2011 r. zakończyła inwestycje w ramach projektu PL0346 „Międzykulturowego Centrum Dialogu w Krasnogrudzie” dotowanego z Funduszy Norweskich i EOG, Promesy MKiDN oraz środków własnych. W związku z tą inwestycją Fundacja w 2010 r. zaciągnęła krótkoterminową pożyczkę w wysokości 600.000,00 zł, którą zwiększono aneksem w 2011 do 700 000,00 zł i przekształcono w długoterminową. W lutym 2013 roku został podpisany kolejny Aneks wydłużający termin spłaty pożyczki do czerwca 2017 roku. Fundacja posiada na dzień 31.12.2012r. zaciągnięty kredyt inwestycyjny w Banku Spółdzielczym w Ciechanowie na kwotę 350 000,00 zł. W marcu 2013 r. została podpisana kolejna umowa o restrukturyzacji zadłużenia z ostatecznym terminem spłaty kredytu do 31.07.2016 r. Ponadto w ramach tej inwestycji Fundacja dokonała kompensaty należności z wykonawcą w kwocie 158 623,78 zł, która została zarachowana na rozliczenia przyszłych okresów ze względu na nie uznanie jej przez wykonawcę.

W 2012 r. Fundacja Pogranicza uzyskała z darowizn 1% w ramach OPP kwotę 6 037,20 zł, wydatki w tej kwocie poniesiono w 2012 r.: 3 497,31 – opłata ubezpieczenia mienia obiektu Międzynarodowego Centrum Dialogu w Krasnogrudzie, 2 539,89 – opłata czynszu dzierżawnego obiektu MCD.

Aktywa trwałe – uległy w 2012 r. zmniejszeniu o 238 620,12 zł są to odpisy umorzeniowe środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych. W ciągu roku został sprzedany samochód ciężarowy (całkowicie umorzony), którego wartość początkowa wynosiła 22 800,00zł. Fundacja przyjęła, iż. środki trwałe o wartości do 3 500,00 zł zaliczane są do materiałów, zaś pozostałe środki, amortyzowane były metodą liniową za pomocą stawek przewidzianych w Wykazie Rocznych Stawek Amortyzacyjnych stanowiącym załącznik nr 1 do Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 27 lipca 2002 r. (Dz. U. z 2002 r. nr 141, poz.1179) wraz z późniejszymi zmianami. Do środków trwałych zaliczano, bez względu na wartość, dzieła sztuki.

Środki pieniężne na rachunkach bankowych i w kasie wyceniono wg wartości nominalnej.

Pozycja przychody przyszłych okresów składa się z dotacji z EOG i funduszy norweskich w kwocie 4 432 611,43 zł i promesy MKiDN – 1 052 932,54 zł, środki te zostaną rozliczone wraz z amortyzacją sfinansowanych przez nie środków trwałych MCD. Pozostałe środki to 158 623,78 – nieuznana kompensata naliczonej kary za nieterminowe wykonanie umowy przez wykonawcę (sprawa sądowa w toku) i 25 844,28 – dotacje do książek, które są rozliczane proporcjonalnie do sprzedaży dotowanych książek.

Od 2012 roku prowadzona jest ewidencja wartościowa i ilościowa produktów (książek) i towarów w koszcie wytworzenia, magazyn książek

wartościowo wynosił 582 154,43 zł (wartość produkcji) i towarów 448,75 zł. Na dzień bilansowy dokonano aktualizacji wyceny magazynu, uaktualniając wartość ksiązek do wysokości ceny sprzedaży, na kwotę 539 566,67 zł. Ponadto wykazano produkcję w toku w wartości kosztów produkcji na kwotę 120 244,99 zł.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów, to pozycja w której wykazane są koszty ubezpieczenia nieruchomości dotyczące 2013 roku w kwocie 3 615,21 zł.

Pozycja przychody operacyjne to:

- rozliczone proporcjonalnie do amortyzacji środki z dotacji EOG – 149 505,00 zł,
- rozliczone proporcjonalnie do amortyzacji środki z promesy MKiDN – 35 513,76 zł,
- sprzedaż środków trwałych – 3 700,00 zł,
- pozostałe przychody operacyjne – 11 000,29 zł.

Znaczące koszty operacyjne to kwota 46 969,29 zł – wartość umorzonego postępowania egzekucyjnego należności od firmy Espace oraz odpis aktualizacyjny magazynu ksiązek – 9 295,20 zł.

Przychody finansowe to dodatnie różnice kursowe w kwocie – 2 160,20 zł oraz 3,50 zł odsetki bankowe.

Koszty finansowe składają się z następujących pozycji:

- odsetki od zaciągniętego kredytu i pożyczki – 105 905,93 zł,
- ujemne różnice kursowe – 5 209,87 zł,
- odsetki od zobowiązań – 7 181,61 zł,
- pozostałe koszty – 21 187,39 zł.

B I L A N S NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2012 R.

Aktywa	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Pasywa	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012
0	1	2	0	1	2
A. Aktywa trwałe	6 851 239,86	6 612 619,74	A. Fundusze własne	159 033,47	419 595,62
I. Wartości niematerialne i prawne	43 460,00	10 865,00	I. Fundusz statutowy	1 077 451,58	159 033,47
II. Rzeczowe aktywa trwałe	6 807 779,86	6 601 754,74	II. Fundusz z aktualizacji wyceny	-	-
III. Należności długoterminowe	-	-	III. Wynik finansowy netto za rok obrotowy	-918 418,11	260 562,15
IV. Inwestycje długoterminowe	-	-	1. Nadwyżka przychodów nad kosztami (wielkość dodatnia)	-	-
V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	-	-	2. Nadwyżka kosztów nad przychodami (wielkość ujemna)	918 418,11	260 562,15
B. Aktywa obrotowe	756 440,92	709 060,07	B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	7 448 647,31	6 902 084,19
I. Zapasy rzeczowych aktywów obrotowych	664 586,32	660 260,41	I. Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	650 000,00	912 000,00
II. Należności krótkoterminowe	88 776,25	24 895,55	II. Zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne	896 085,70	320 072,16
III. Inwestycje krótkoterminowe	9,93	20 288,90	1. Kredyty i pożyczki	578 622,03	138 000,00
I. Środki pieniężne	9,93	20 288,90	2. Inne zobowiązania	317 463,67	182 072,16
2. Pozostałe aktywa finansowe	-	-	3. Fundusze specjalne	-	-
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3 068,42	3 615,21	III. Rezerwy na zobowiązania	-	-
Razem aktywa	7 607 680,78	7 321 679,81	IV. Rozliczenia międzyokresowe	5 902 561,61	5 670 012,03
			1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	5 902 561,61	5 670 012,03
			2. Inne rozliczenia międzyokresowe	-	-
			Razem pasywa	7 607 680,78	7 321 679,81

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZA 2012 R.

L.p.	Treść	Okres poprzedni	Okres bieżący
A	Przychody z działalności statutowej	1 250 480,38	1 533 946,07
	1. Składki brutto określone statutem.	0,00	0,00
	2. Inne przychody określone statutem w tym dotacje i subwencje (działalność nieodpłatna)	1 250 480,38	1 413 702,62
	3. Inne przychody określone statutem w tym dotacje i subwencje (działalność odpłatna)		120 243,45
B	Koszty realizacji zadań statutowych	787 414,43	1 235 316,39
	1. Koszty realizacji zadań statutowych (działalność nieodpłatna)		1 075 814,74
	2. Koszty realizacji działań statutowych (działalność odpłatna)		159 501,65
C	Wynik finansowy na działalności statutowej tradycyjnej(wielkość dodatnia lub ujemna) /A-B/	463 065,95	298 629,68
D	Koszty administracyjne	964 043,09	44 200,99
	1. materiały i energia	276 371,69	3 222,99
	2. poczta i telekomunikacja	23 471,53	184,52
	3. usługi obce	92 255,58	3 345,29
	4. czynsze i dzierżawy	97 678,03	0,00
	5. wynagrodzenia z narzutami	289 086,87	10 695,00
	6. podróże służbowe	3 256,56	0,00
	7. pozostałe koszty	59 010,00	13 945,87
	8. amortyzacja	122 912,83	12 807,32
F	Pozostałe przychody	568 437,86	199 719,05
G	Pozostałe koszty	799 640,52	56 264,49
H	Przychody finansowe	11 208,52	2 163,70
I	Koszty finansowe	197 446,83	139 484,80
J	Wynik finansowy na całokształcie działalności (C+F-G+H-I))	- 918 418,11	260 562,15
K	Zyski i straty nadzwyczajne	-	-
	1. Zyski nadzwyczajne.		
	2. Straty nadzwyczajne		
L.	Wynik finansowy ogółem	- 918 418,11	260 562,15